

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/74/2017
Identifikačné číslo spisu: 6115010501
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6115010501.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 28. novembra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného R. F., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2016, sp. zn. 5 To 44/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného R. F. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 29. februára 2016, sp. zn. 4 T 44/2015, (ďalej len ako „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvineného za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

28. novembra 2014 asi o 00.37 hod. na ulici Školská v Banskej Bystrici po tom ako R. M. vystúpila zo svojho vozidla, zachytil o jej kabát bielou dodávkou zn. Citroen Jumper, ev. č. V. XXX N., v dôsledku čoho spadla na zem. Dodávku odstavil na prístupovej ceste, rozbehol sa za R. M., ktorá utekala k ubytovni Milvar, ulica Školská 9, Banská Bystrica, kde ju dobehol na parkovisku pred ubytovňou, odzadu ju sotil do chrbta, následkom čoho spadla na zem, kopol ju do oblasti tváre a z rúk jej vytrhol kabelku značky Grosso, v ktorej sa nachádzala peňaženka s občianskym preukazom, vodičským preukazom, kartou poisťovne Union, technický preukaz, 40 € v hotovosti, kozmetická taštička, mobilný telefón značky Samsung GT-S 5820, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX so SIM kartou, telefónne číslo XXXX XXX XXX, zabalená a nepoužitá SIM karta s telefónnym číslom XXXX XXX XXX, igelitová taška s papučami, pričom z miesta činu ušiel k vozidlu, čím takto R. M. odcudzením vecí spôsobil škodu vo výške 200 €, pričom jej spôsobil zranenia, a to pomliaždenie a odreniny lakt'a a zápastia pravej ruky, pomliaždenie pravej lícnej časti tváre, ktorých liečba si nevyžiadala PN viac ako 6 dní.

Obvinenému bol za to podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 46 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia

slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 12. júna 2015, sp. zn. 3 T 17/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. augusta 2015, sp. zn. 2 To 70/2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okrem toho súd podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej škodu vo výške 452 € a podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú odkázal so zvyškom jej nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 21. júna 2016, sp. zn. 5 To 44/2016, (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a namiesto toho podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil obvineného podľa § 188 ods. 1, § 38 ods. 5, § 42 ods. 1 Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody na 7 rokov a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Odvolací súd týmto rozsudkom zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 12. júna 2015, sp. zn. 3 T 17/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. augusta 2015, sp. zn. 2 To 70/2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Odvolanie obvineného bolo týmto súdom podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Proti rozsudku krajského súdu ako i konaniu, ktoré mu predchádzalo, podal obvinený, zastúpený ustanoveným obhajcom, dňa 29. marca 2017 dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený zdôvodnil tým, že konajúce súdy nesprávne vyhodnotili dôkaznú situáciu, respektíve že si neosvojili jeho obhajobnú argumentáciu. Obvinený ďalej uviedol, že v inkriminovanom čase sa nenachádzal na mieste činu, je usvedčovaný len nepriamymi dôkazmi, ktoré nemajú vecnú a časovú súvislosť so skutkom. Svedkovia, ktorí vo veci vypovedali, podľa obvineného nehovorili pravdu a ich dôveryhodnosť je oslabená jednak osobnou animozitou voči obvinenému, alebo štruktúrou ich osobnosti (drogová minulosť a podobne).

Podľa názoru obvineného v konaní pred súdom podrobne vysvetlil, akým spôsobom disponoval s dodávkou, akým spôsobom a od koho nadobudol SIM kartu stotožnenú so SIM kartou, ktorá sa nachádzala v kabelke poškodenej, avšak nesúhlasí so záverom súdu, že bola vyvrátená jeho obhajoba o absencii násilia voči poškodenej a v konečnom dôsledku aj obhajoba, že šoféroval motorové vozidlo, ktoré narazilo do poškodenej. V tejto súvislosti vo veci konajúcim súdom vytkol, že sa nezaoberali jeho námietkou spočívajúcou v tom, že nebol opoznaný vodič ako páchatel' a nebola dôsledne vyhodnotená výpoveď obvineného týkajúca sa nadobudnutia SIM karty.

Podľa názoru obvineného, súhrn vo veci vykonaných dôkazov, nestačí pre prijatie záveru o jeho vine. Z dôvodu pochybností v skutkových zisteniach bolo preto na mieste aplikovať zásadu in dubio pro reo a podľa § 285 Tr. por. ho oslobodiť spod obžaloby.

S ohľadom na uvedené, obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) navrhol, aby sa podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom krajského súdu, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Aby zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Na dovolanie obvineného v krátkosti reagoval okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica podaním zo 14. júna 2017, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru nie sú vo veci splnené podmienky pre podanie dovolania a z toho dôvodu najvyššiemu súdu navrhol, aby postupoval v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por.

Negatívny postoj k dovolaniu obvineného bližšie objasnil prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica podaním z 27. júna 2017, v ktorom uviedol, že námietky obvineného smerujú proti zásade voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 10 ods. 12 Tr. por. (správne má byť § 2 ods. 12 Tr. por.).

Namietanému rozhodnutiu ako i konaniu, ktoré mu predchádzalo, podľa názoru prokurátora nemožno čo vytknúť. Okresný súd ako aj odvolací súd svoje rozhodnutia v otázke právnej kvalifikácie skutku zrozumiteľne a presvedčivo zdôvodnili. Spáchanie skutku bolo preukázané súhrnom viacerých dôkazov, ktoré spolu vytvorili logickú a ucelenú štruktúru skutkového deja. Spochybňovanie svedkov obvineným je podľa názoru prokurátora účelové, bez akýchkoľvek konkrétnych a vecných základov.

Podľa názoru prokurátora, námietky obvineného smerujú proti skutkovým zisteniam nižších súdov, pričom tieto nenapĺňajú zmysel dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Na podklade týchto úvah, prokurátor okresnej prokuratúry navrhol najvyššiemu súdu, aby dovolanie obvineného odmietol ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací v intenciách § 378 Tr. por. dovolanie obvineného predbežne preskúmal a zistil, že nie je potrebné ho odmietnuť z formálnych dôvodov podľa § 382 písm. a/, písm. b/ alebo písm. d/ až písm. f/ Tr. por. Na strane druhej však dovolací súd dospel k záveru, že je dôvod na jeho odmietnutie postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo v ňom absentujú dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolanie z hľadiska systematiky Trestného poriadku radíme k mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že jeho uplatnením sa zasahuje do už právoplatného rozhodnutia. Následkom dovolania môže byť narušenie stability konečného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, a preto pri jeho uplatnení musí výrazne akcentovať záujem na zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia alebo i konania, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. To vyžaduje existenciu zásadných, resp. podstatných chýb, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstáť a kedy nemožno na právoplatnosti viac trvať. Dovolanie si preto nemožno zamieňať s odvolaním, resp. s ďalšou riadnou opravnou inštanciou.

Úvodom je vhodné poznamenať, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (R 120/2012). Súčasne však dovolací súd nebude v konaní preberať dovolateľovu aktivitu a iniciatívne zisťovať ďalšie (v dovolaní neuvedené) chyby napadnutého rozhodnutia alebo mu predchádzajúceho konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov taxatívne uvedených v Trestnom poriadku.

Obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno účinne uplatniť vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Prvá z alternatív uvedených v citovanom ustanovení umožňuje namietat' nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Tým sa má na mysli, že skutok mal byť posúdený ako iný trestný čin, alebo že nešlo o žiaden trestný čin. Druhá alternatíva dovolateľa oprávňuje uplatniť výhradu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Rozumie sa tým zhodnotenie otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej skutkovej okolnosti majúcej význam z hľadiska

hmotného práva. Dikcia vety za bodkočiarkou vyjadruje, že týmto dovolacím dôvodom sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení, t. j. zmeny, doplnenia či inej úpravy znenia skutku. Dovolací súd je teda zásadne viazaný skutkovým stavom, ku ktorému dospeli nižšie súdy. Preverovanie správnosti inej právnej kvalifikácie alebo iného hmotnoprávneho posúdenia tak môže dovolací súd vykonať len vo vzťahu k skutku, ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí. Najvyšší súd na podklade dovolania obvineného (ale aj generálneho prokurátora; § 369 ods. 2 Tr. por.) teda nemôže preskúmavať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy hodnotili dôkazy, pretože táto činnosť je vždy založená na aplikácii procesných ustanovení, nie hmotnoprávných. Namietat' skutkové zistenia prislúcha výlučne ministrovi spravodlivosti na podklade dovolania uvedeného v ustanovení § 371 ods. 3 Tr. por. (viď R 57/2007, ZSP 46/2013, R 47/2014).

Cez prizmu týchto okolností, dovolanie obvineného neobstojí, pretože ním vznesené námietky sa celkom vymykajú z obsahového rámca deklarovaného dovolacieho dôvodu a smerujú výhradne proti spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov nižšími súdmi. Obvinený závery súdu o priebehu skutkového deja nahrádza vlastnou koncepciou skutku, založenou na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov.

Dovolací súd tým má predovšetkým na mysli tvrdenia obvineného, že sa v inkriminovanom čase nenachádzal na mieste činu, okolnosti za akých nadobudol spornú SIM kartu, akým spôsobom disponoval s dodávkou, okolnosťou prítomnosti násilia v konaní obvineného či spochybňovaním dôveryhodnosti a pravdovravnosti svedkov, a síce všeobecne, že konajúce súdy neuverili jeho obhajobnej argumentácii.

Rekapitulujúc, skutočnosť, že obvinený má odlišný názor na výsledok dokazovania, rezultujúci v odsudzujúcom rozhodnutí, nezakladá žiaden z dovolacích dôvodov, ktoré môže týmto mimoriadnym opravným prostriedkom efektívne uplatniť. Najvyšší súd v tejto súvislosti pre úplnosť dodáva, že ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (R 14/2015).

Podstata dovolateľom uplatnenej námietky založenej na nepoužití zásady in dubio pro reo je taktiež založená na spochybňovaní procesu hodnotenia dôkazov, vrátane skutkových zistení, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy, a preto sú vyššie uvedené závery platné aj pre tento prípad. Totiž zásada in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech) vyplýva z princípu prezumpcie nevinu, ktorého zákonné ukotvenie nachádzame v čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a význam ktorého sa v trestnoprávnej legislatíve premietol do ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por. V zmysle toho sa uvedená zásada viaže len k zisteniu skutkového stavu na základe vykonaného dokazovania, má teda procesný charakter a ako taká (jej uplatnením či neuplatnením súdom v konkrétnej trestnej veci) nie je spôsobilá naplniť zvolený, ale ani žiaden iný dovolací dôvod uvedený v prvom odseku § 371 Tr. por. (porovnaj s uznesením najvyššieho súdu z 15. júna 2010, sp. zn. 2 Tdo 18/2010, uznesením najvyššieho súdu z 1. júla 2013, sp. zn. 2 Tdo 15/2013, alebo aj s uznesením najvyššieho súdu z 9. septembra 2015, sp. zn. 3 Tdo 47/2015).

Najvyšší súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie obvineného ako nedôvodné, nakoľko ním uplatnené vecné výhrady obsiahnuté v dovolaní nepredstavujú žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.